

بررسی رابطه‌ی به کارگیری مدیریت ریسک بنگاه با عملکرد شرکت‌های بیمه

دکتر علی دهقانی^۱

محمد صحفی پرست^۲

سید امیرحسین شجاعی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه با عملکرد شرکت‌های بیمه ایران انجام گرفته است. به منظور دستیابی به اهداف پژوهش با بررسی صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه که یک سال از پذیرش آنها در سازمان بورس اوراق بهادار گذشته است، اطلاعات مورد نیاز استخراج و با توجه مدل تحقیق، از طریق آزمون همبستگی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. براساس مدل تحقیق رابطه میان مدیریت ریسک بنگاه در چهار حوزه ریسک‌های استراتژیک، عملیاتی، گزارشگری و عدم رعایت قوانین و مقررات با بازده حقوق صاحبان سهام (ROE) به عنوان شاخص عملکرد شرکت‌های بیمه مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج به دست آمده از این تحقیق نشان می‌دهد که شاخص ROE به عنوان شاخص عملکردی شرکت ارتباط معناداری با شاخص مدیریت ریسک بنگاه (ERMI) وجود ندارد. زیرا که آزمون فرضیه ERMI و ROE حاکی از عدم وجود ارتباط معناداری بین این دو متغیر بوده است. با توجه به نتایج به دست آمده از این تحقیق پیشنهاد می‌شود که شرکت‌های بیمه از استراتژی‌های مناسبی که موجب افزایش سهم بازار و فروش شرکت می‌شود، استفاده نمایند تا موجب کاهش ریسک کلی شکست سازمان و همچنین موجب افزایش عملکرد و ارزش شرکت شود.

واژگان کلیدی: مدیریت ریسک، مدیریت ریسک بنگاه (ERM)، شرکت بیمه، عملکرد شرکت‌های بیمه، بازده حقوق صاحبان سهام (ROE)

dralideghani@gmail.com

M.SOHOFI@GMAIL.COM

SEYED.A.SHOJAEI2@STUDENT.SHU.AC.UK

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب

۲. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، کارشناس اداره کل شرق تهران تأمین اجتماعی

۳. دانشجوی دکتری مدیریت اجرایی، دانشگاه شفیلد انگلستان

۱. مقدمه

با رشد رقابت میان سازمان‌های امروزی و تهدیدات و فرصت‌هایی که گریبان گیر تمامی سازمان‌ها در سطوح مختلف داخلی و بین‌المللی می‌باشد، مفهوم ریسک اهمیت بسیار زیادی پیدا کرده است. تهدیدات یاد شده می‌تواند به حدی باشد که سازمان را با شکست مواجه نماید. از این رو مدیران برای رشد و بقای سازمان باید به فکر راه‌هایی برای کاهش ریسک‌های نامطلوب باشند (واکر، ۲۰۰۳). مدیریت ریسک بنگاه با دیدگاهی سیستماتیک، از ریسک‌های موجود در یک صنعت و بنگاه تجاری حداکثر فرصت را ایجاد می‌نماید (پورتر، ۲۰۰۸). در محیط کسب و کار تولیدی، صنایع فعال در بخش‌های خوراکی و دارویی و همچنین پوشاک با ریسک‌های بیشتر و ضریب تاثیر بالاتر، مواجه هستند، بنابراین اهمیت اجرای فنون مدیریت ریسک در این بنگاه‌ها بسیار ضروری و با اهمیت می‌باشد (بون، ۲۰۱۲).

در حال حاضر شرکت‌ها و کسب و کارهای ایرانی در شرایط خاصی از نظر اقتصادی و اجتماعی قرار گرفته‌اند، پیچیده شدن محیط فعالیت این شرکت‌ها موجب می‌شود که کسب و کارها در معرض انواع مختلف ریسک قرار گیرد، که قبلاً با آنها کمتر سرو کار داشته‌اند. مدیریت ریسک بنگاه جهت بهبود عملکرد سازمان طراحی شده است (بروس، ۲۰۱۰). مدیریت ریسک بنگاه با یک رویکرد کلی نگر در زمینه کنترل مطلوب عملکرد ایفای نقش می‌نماید. پژوهش‌های بعمل آمده نشان می‌دهد که اجرای سیستم مدیریت ریسک بنگاه، عملکرد سازمان را بهبود خواهد بخشید (نوگو، ۲۰۰۶) و وضعیت سازمان را متناسب با رشد صنایع و رقبای فعال، ارتقا خواهد داد. لذا، اجرای سیستم مدیریت ریسک جامع بنگاه برای رقابت در اقتصاد کنونی به عنوان جزء لاینفک حوزه مدیریت ریسک بنگاه می‌باشد. از اینرو در این پژوهش رابطه‌ی استفاده از فنون مدیریت ریسک با عملکرد شرکت‌های بیمه را مورد بررسی قرار می‌دهیم. باید تمامی مولفه‌هایی که در مدل تحقیق مطرح گردیده را در نظر گرفت و سپس تمامی فرضیه‌های فرعی تحقیق را مورد آزمون قرار دهیم و در پایان قادر خواهیم بود که نسبت به رابطه‌ی بین استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه و نرخ بازده حقوق صاحبان سهام، که معرف عملکرد می‌باشد، در یک شرکت اظهار نظر نماییم. در پژوهش حاضر برای ارزیابی عملکرد سازمان نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ROE) را انتخاب نموده ایم. نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ROE) نشان می‌دهد که سهامداران چه بازدهی کسب کرده‌اند، از آنجا که هدف اصلی مدیریت شرکت منتفع کردن سهامداران است، با یک رویکرد حسابداری می‌توان (ROE) را معیار نهایی ارزیابی عملکرد شرکت دانست (جانسون، ۲۰۰۲). همچنین ریسک‌هایی که در این پژوهش مورد مطالعه قرار می‌گیرند، شامل چهار دسته؛ ریسک‌های استراتژیک، عملیاتی، گزارشگری و عدم رعایت قوانین و مقررات می‌باشد که مطابق مطالب موجود در کتاب مدیریت ریسک جامع بنگاه مؤسسه کوزو ۱ (COSO) می‌باشد.

از دیگر سو باید در نظر داشت که در محیط کسب و کار امروز، مدیریت و کارکنان می‌بایست توانایی برخورد با روابط درونی و وابستگی‌های مبهم و بغرنج میان فناوری، داده‌ها، وظایف، فعالیتها، فرایندها و افراد را دارا باشند. در چنین محیط‌های پیچیده‌ای سازمانها نیازمند مدیرانی هستند که این پیچیدگی‌های ذاتی را در زمان تصمیم‌گیری‌های مهمشان لحاظ و تفکیک کنند. مدیریت ریسک مؤثر که بر مبنای یک اصول مفهومی معتبر قرار دارد، بخش مهمی از این فرایند

تصمیم‌گیری را تشکیل می‌دهد. یک برنامه مدیریت ریسک جامع تمام ریسک‌های خالص، ریسک‌های سوداگرانه، ریسک‌های استراتژیک و ریسک‌های عملیاتی را مدیریت می‌کند. از اینرو اجراء و پیاده سازی مدیریت ریسک بنگاه می‌تواند تا حد قابل توجهی ریسک ای داخلی و خارجی بنگاه را مدیریت کند.

۲. پیشینه پژوهش و مطالعات پیشین

بررسی‌ها و جستجوهای انجام گرفته در مقالات و مجلات علمی معتبر در داخل کشور نشان می‌دهد که تحقیقات جامع و متنوعی در زمینه مدیریت ریسک جامع بنگاه و ارتباط آن با عملکرد بنگاه صورت نگرفته است. در ادامه به تحقیقاتی داخلی و خارجی که در این چارچوب انجام گرفته اند، اشاره می‌نماییم.

۱-۲- مطالعات داخلی

حسینی و مطهری (۱۳۹۳) به "بررسی رابطه بین استفاده از فنون مدیریت ریسک و عملکرد سازمان" پرداختند و برای کمی‌سازی از میزان استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه از مدل ارائه شده در کتاب کوزو استفاده نمودند. همچنین و در نهایت برای بررسی رابطه متغیر مستقل (میزان استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه) و متغیر وابسته (عملکرد بنگاه) پس از استاندارد سازی داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. نتایج این تحقیق نشان دهنده این است که استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه رابطه معنی‌دار مثبتی با عملکرد سازمان دارد، همچنین در بررسی فرضیه‌های فرعی، تنها مدیریت ریسک‌های استراتژیک، هیچ‌گونه رابطه معنی‌داری با عملکرد سازمان ندارد.

خوشخو و همکاران (۱۳۹۱) در مقاله خود تحت عنوان "مدیریت ریسک بنگاه ERM راهی برای حل بحران‌های مالی" دستورالعمل بنیاد COSO به عنوان چارچوبی یکپارچه برای مدیریت ریسک بنگاه مطرح کردند. مدیریت ریسک بنگاه، مدیریت را در موقعیت بهتری در مقابله با چالش بحران‌های مالی قرار می‌دهد.

فرهی (۱۳۸۹) در پایان نامه ای با عنوان: "رابطه استفاده از مدیریت ریسک بنگاه با نرخ بازده حقوق صاحبان سهام" به کمی‌سازی ERM پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان دهنده این است که استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه رابطه معنادار و مثبتی با عملکرد سازمان دارد. بررسی فرضیه‌های فرعی تحقیق نیز نشانگر این است که مدیریت ریسک‌های عملیاتی، ریسک‌های گزارشگری و مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات رابطه معنادار و مثبتی با عملکرد سازمان دارد، ولی مدیریت ریسک‌های استراتژیک هیچ‌گونه رابطه معناداری با عملکرد سازمان ندارد. درنهایت با توجه به نتایج حاصل از تحقیق، پیشنهادها می‌شود که سازمان‌ها به دنبال اجرای فنون مدیریت ریسک بنگاه باشند.

ایزدپناهی (۱۳۸۸) در پایان نامه خود تحت عنوان "رابطه فنون مدیریت ریسک بنگاه در حوزه ریسک‌های مالی و عملیاتی با خلق ارزش در شرکت‌های بیمه ایرانی" با استفاده از پرسشنامه اهمیت ریسک‌ها و میزان به‌کارگیری فنون مدیریت ریسک بنگاه و براساس داده‌های مالی ارزش شرکت‌های بیمه را سنجیده است. در این تحقیق ۱۵ شرکت بیمه خصوصی و دولتی در سال ۱۳۸۶ مورد آزمون قرار گرفته و جهت تحقق اهداف تحقیق و تعیین اهمیت ریسک‌ها و بررسی رابطه فنون مدیریت ریسک بنگاه و ارزش افزوده اقتصادی به ترتیب از آزمون‌های فریدمن و رگرسیون استفاده شده است.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد ریسک توانگری و سرمایه‌گذاری مهم‌ترین و ریسک خسارت کم اهمیت‌ترین، ریسک‌های شرکت‌های بیمه هستند. از بین اجزای مورد مطالعه مدیریت ریسک بنگاه در این تحقیق، تنها بین فنون تامین مالی و ارزش افزوده اقتصادی رابطه وجود دارد و نتیجه نهایی تحقیق نشان می‌دهد مدیریت ریسک بنگاه به نحو موثر و نظام‌مند در حوزه ریسک‌های مالی و عملیاتی شرکت‌های بیمه استفاده نمی‌شود. بنابراین به نظر می‌رسد وجود مکانیزمی در صنعت بیمه کشور که بر نحوه مدیریت ریسک‌ها در شرکت‌های بیمه نظارت داشته باشد و افشاگری مناسبی از ریسک‌ها به عمل آورد می‌تواند مهم باشد.

۲-۲- مطالعات خارجی

جبار و عادل ۱ (۲۰۱۵) در مقاله‌ای به بررسی "تغییرات در شیوه‌های تخصیص سرمایه مدیریت ریسک بنگاه و تغییر سازمانی" پرداختند. در این تحقیق ماهیت و اندازه تغییرات سازمانی را بر اساس چارچوب کاری سازمانی و شواهد تجربی منابع چندگانه در یک شرکت بزرگ بیمه بریتانیا سنجیده‌اند. مدیریت ریسک بنگاه به عنوان محرک خارجی در تغییرات شیوه‌های موجود که به نوبت منجر به تغییرات درونی در روال جدید تخصیص سرمایه گشته است، شناخته شد. سلطانی زاده و همکاران ۲ (۲۰۱۴) به بررسی "شیوه‌های مدیریت ریسک بنگاه در میان شرکت‌های مالزی" پرداخته‌اند. در این مقاله به این نکته اشاره شده که مدیریت ریسک بنگاه به سرعت تبدیل به موضوعی مهم در کلیه صنایع شده است. هدف این تحقیق تشخیص پیاده‌سازی مراتب مدیریت ریسک بنگاه در شرکت‌های حاضر در صنایع مختلف مالزی می‌باشد و اطلاعات ۱۹۹ شرکت که در بورس مالزی فعال بودند جمع‌آوری شد. نتایج این تحقیق نشان داد که اجرای مدیریت ریسک بنگاه موجب بهبود وضعیت شرکت‌ها در صنایع مختلف می‌شود گرچه میزان بهبود به‌طور یکنواخت در همه صنایع شایع نیست.

طارق و یارخان ۳ (۲۰۱۱) به بررسی ارتباط عملکرد اقتصادی (که یکی از شاخص‌های عملکرد اقتصادی، بازده حقوق صاحبان سهام در نظر گرفته شده بود) با اندازه شرکت، مدیریت ریسک بنگاه و اهرم‌های مالی در میان ۲۰ شرکت چند ملیتی پرداختند. نتایج این تحقیق نشان داد که عملکرد اقتصادی در میان این شرکت‌ها، رابطه مثبتی با اندازه شرکت و مدیریت ریسک بنگاه دارد و همچنین ارتباط منفی میان شاخص اهرم‌های مالی و عملکرد اقتصادی بنگاه وجود داشته است. گردون و همکاران ۴ (۲۰۰۹) در تحقیقی با عنوان "مدیریت ریسک جامع بنگاه و عملکرد سازمان با رویکرد اقتضایی"، رابطه بین مدیریت ریسک جامع بنگاه و عملکرد سازمان را مورد بررسی قرار داده و به این نتیجه رسیده‌اند که یک سازمان با استفاده از فنون مدیریت ریسک جامع بنگاه، عملکرد خود را بهبود خواهد بخشید. همچنین بر اساس این پژوهش عملکرد سازمان به پنج عامل؛ عدم اطمینان محیطی، رقابت در صنعت، اندازه سازمان، پیچیدگی سازمان و نگرش هیئت مدیره سازمان بستگی دارد، که در صورت برنامه‌ریزی و کنترل مناسب می‌تواند به‌جای تهدید فرصت‌های خوبی را فراهم

نماید و در نهایت بر عملکرد مناسب سازمان مؤثر واقع شود. لازم به ذکر است که این پژوهش در زمینه مدیریت ریسک بنگاه بسیار بدیع و نوآورانه بوده و تاکنون پایه ی بسیاری از پژوهش های دیگر در حوزه ی ریسک قرار گرفته است.

هویت و لاینبرگ (۲۰۰۹) در تحقیقی به بررسی ارزش مدیریت ریسک بنگاه پرداخته و بر پایه داده های کسب شده از شرکت های حاضر در صنعت بیمه و استفاده از مدل Q توین برای ارزیابی عملکرد این شرکت ها، به این نتیجه رسیده اند که استفاده از سیستم مدیریت ریسک بنگاه، باعث بهبود عملکرد شرکت های بیمه خواهد شد.

سنسارما و جایادو ۱ (۲۰۰۹) با استفاده از اطلاعات حاصل از تجزیه و تحلیل صورت های مالی ۶۲ بنگاه مالی در هند به بررسی وضعیت مدیریت ریسک این بنگاه ها و سپس حساسیت سهام بنگاه ها نسبت به وضعیت مدیریت ریسک آنان را پرداخته اند. آن ها این بانک ها را برای دوره زمانی ۱۹۹۹ الی ۲۰۰۶ مورد بررسی قرار دادند. محققین بر اساس بررسی های خود به این نتیجه رسیدند که وضعیت مدیریت ریسک این بنگاه ها به جز در دو سال ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ روند رو به بهبود داشته است. نتایج آماری بررسی های آنان نشان می دهد که بین وضعیت مدیریت ریسک این بنگاه ها و بازده سهام آنان رابطه مستقیمی وجود دارد.

مؤسسه تاورز پرین (۲۰۰۶) پژوهشی را با عنوان "خلق ارزش از طریق مدیریت ریسک بنگاه در صنعت بیمه ۲" انجام داد. این پژوهش به شکل جامعی مباحث مرتبط با مدیریت ریسک بنگاه را در صنعت بیمه مطرح می کند و مدعی است که شرکت های بیمه با پیروی از مدل این تحقیق قادر به خلق ارزش خواهند بود. مدل مفهومی این تحقیق از سه بخش توسعه استراتژی ها، اجرای استراتژی ها و کنترل عملکرد استراتژی ها تشکیل شده است و به بحث در خصوص ارزیابی ریسک های مرتبط و همچنین فرموله نمودن جهت استراتژی های مناسب جهت مدیریت ریسک های موجود می پردازد.

مؤسسه پورز (۲۰۰۵) ۳ برای مدیریت ریسک بنگاه در شرکت های بیمه چهار سطح عالی، خوب، مناسب و ضعیف را تعریف می کند. سپس به تعریف ریسک های شرکت های بیمه و سطح مطلوب و نامطلوب، فرهنگ ریسک سازمان، کنترل ریسک های در سازمان، اعمال محدودیت ها و استانداردها و یادگیری شرکت های بیمه از ریسک می پردازد.

حکیم و نیامی ۴ (۲۰۰۵) رابطه بین مدیریت ریسک و سوددهی سهام را در میان بانک های دو کشور مصر و هند مورد بررسی قرار دادند. نمونه انتخابی آن ها شامل ۴۳ بانک لبنانی و ۶۲ بانک مصری در بازه زمانی ۱۹۹۳ الی ۱۹۹۹ می باشد. آن ها با استفاده از روش های آماری رابطه بازده حقوق صاحبان سهام و وضعیت ریسک های اعتباری، نقدشوندگی و کفایت سرمایه بانک ها را مورد بررسی قرار دادند. آن ها نتیجه گرفتند که رابطه قوی و معناداری بین وضعیت بانک از نظر کفایت سرمایه و بازده حقوق صاحبان سهام آن وجود دارد.

1. Sensarma & Jayadev

2. Risk Value Insights – Creating Value through Enterprise Risk Management – a Partical Approach for the Insurance Industry

3. Insurance Criteria Evaluating the Enterprise Risk Management Practices of Insurance Companies.

4. Hakim & Neaime

۳. اهداف تحقیق

۳-۱- هدف اصلی:

- بررسی رابطه‌ی استفاده از فنون مدیریت ریسک با عملکرد شرکت‌های بیمه

۳-۲- اهداف فرعی:

- بررسی رابطه‌ی مدیریت ریسک‌های استراتژیک با عملکرد شرکت‌های بیمه
- بررسی رابطه‌ی مدیریت ریسک‌های عملیاتی با عملکرد شرکت‌های بیمه
- بررسی رابطه‌ی مدیریت ریسک‌های گزارشگری با عملکرد شرکت‌های بیمه
- بررسی رابطه‌ی مدیریت ریسک‌های عدم رعایت قوانین و مقررات با عملکرد شرکت‌های بیمه

۴. فرضیات یا سوالات تحقیق

۴-۱- فرضیه اصلی تحقیق:

- بین استفاده از فنون مدیریت ریسک و عملکرد شرکت‌های بیمه رابطه وجود دارد.

۴-۲- فرضیه‌های فرعی تحقیق:

- بین مدیریت ریسک‌های استراتژیک و عملکرد شرکت‌های بیمه رابطه وجود دارد.
- بین مدیریت ریسک‌های عملیاتی و عملکرد شرکت‌های بیمه رابطه وجود دارد.
- بین مدیریت ریسک‌های گزارشگری مالی و عملکرد شرکت‌های بیمه رابطه وجود دارد.
- بین مدیریت ریسک‌های عدم رعایت قوانین و مقررات و عملکرد شرکت‌های بیمه رابطه وجود دارد.

۵. روش تحقیق

می‌توان تحقیق حاضر را از نوع کاربردی دانست، چرا که نتایج آن به‌طور مستقیم در شرکت‌های بیمه کاربرد دارد و سعی دارد ابعاد مختلف مدلی را مورد بررسی و سنجش قرار دهد.

تحقیق حاضر بر اساس نحوه جمع‌آوری داده از نوع توصیفی است و برای انجام آن از روش تحقیق همبستگی بهره‌گرفته شده است. هدف تحقیق همبستگی عبارت از درک الگوهای پیچیده رفتاری از طریف همبستگی بین این الگوها و متغیرهایی که فرض می‌شود بین آن‌ها رابطه وجود دارد. این روش به‌ویژه در شرایطی مفید است که هدف آن کشف رابطه متغیرهایی باشد که در مورد آن‌ها تحقیقاتی انجام نشده است (دلاور، ۱۳۹۰).

۶. متغیرهای تحقیق

با توجه به سوالات و فرضیه‌های تحقیق، میزان استفاده سازمان از فنون مدیریت ریسک جامع بنگاه به عنوان متغیر مستقل و عملکرد شرکت‌های بیمه به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است. بنابراین متغیرهای مستقل پژوهش شامل

مدیریت ریسک‌های استراتژیک، مدیریت ریسک‌های عملیاتی، مدیریت ریسک‌های گزارشگری و مدیریت ریسک‌های عدم رعایت قوانین و مقررات می‌باشد.

متغیر وابسته نیز متغیر متأثر از متغیر مستقل می‌باشد. بنابراین متغیر وابسته همان عملکرد شرکت می‌باشد، که معیار اندازه‌گیری آن را در این پژوهش بازده حقوق صاحبان سهام تعیین شده است.

۷. قلمرو تحقیق

در تحقیق حاضر تمامی شرکت‌های بیمه ایرانی که بیش از یک سال از تاریخ پذیرش آن‌ها در سازمان بورس و اوراق بهادار تهران گذشته است، در بازه زمانی ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۵ یا به عبارت دیگر، سال مالی منتهی به ۱۳۹۴/۱۲/۲۹ مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۸. جامعه آماری و نمونه‌گیری

جامعه آماری این تحقیق تمامی شرکت‌های بیمه‌ای می‌باشد که در سال ۱۳۹۴ بیش از یک سال از تاریخ پذیرش آن‌ها در سازمان بورس و اوراق بهادار تهران (شامل کلیه بازارهای بورس) گذشته است. تعداد این شرکت‌ها برابر با ۱۲ شرکت است و اسامی مشخصات آنان در ادامه ارائه می‌شود.

۸.۱ روش گردآوری اطلاعات

اطلاعات مورد نیاز این پژوهش با روش کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده، که از ابزار فیش تحقیقاتی به دست آمده است. البته بخش اعظم و اصلی اطلاعات لازم برای محاسبات کاربردی، توسط صورت‌های مالی حسابرسی شده سازمان بورس و اوراق بهادار تهران تهیه شده و از طریق شبکه اطلاع‌رسانی کدال ۳ گردآوری خواهد شد. تمامی فاکتورهای مورد استفاده در این مدل، جهت محاسبه و کمی‌سازی ERM و عوامل موثر آن، فاکتورهای مالی و حسابداری هستند که از اطلاعات سازمان بورس قابل تهیه می‌باشد.

۹. مدل تحقیق

بر اساس توضیحات داده شده در بخش قبل و همچنین روابط بین متغیرهای تحقیق و عوامل تشکیل دهنده آن‌ها، مدل مفهومی تحقیق به صورت زیر می‌باشد:

عملکرد ROE	فنون مدیریت ریسک بنگاه	مدیریت ریسک‌های استراتژیک	مدیریت ریسک کاهش فروش
			مدیریت ریسک سیستماتیک
		مدیریت ریسک‌های عملیاتی	مدیریت ریسک عدم کارایی کارکنان
			مدیریت ریسک عدم کارایی فرایند تولید
		مدیریت ریسک گزارشگری	مدیریت ریسک گزارشگری
		مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات	مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات

همانطور که نمایان است، این مدل شاخص‌های مدیریت ریسک بنگاه و همچنین مولفه‌های ارزیابی خود این شاخص‌ها را نشان می‌دهد و در نهایت رابطه کلی آن‌ها را با عملکرد شرکت به تصویر می‌کشد. بنابراین برای انجام محاسبات باید از طریق اطلاعات صورت‌های مالی مولفه‌ها، بعد از تعیین مولفه‌ها شاخص‌ها را ارزیابی نماییم و در نهایت می‌توانیم ERM را محاسبه و رابطه آنرا با عملکرد شرکت بسنجیم.

۱-۹- محاسبه مدل تحقیق

در این تحقیق به منظور کمی کردن مفهوم مدیریت ریسک بنگاه (ERM) در سازمان‌ها از مدل آقای گوردون و همکاران که در مقاله‌ای با عنوان "مدیریت ریسک جامع بنگاه و عملکرد سازمان از دیدگاه اقتضایی" در سال ۲۰۰۹ نگارش شده بود، استفاده شده است.

پس از کمی کردن ERM، شاخصی که برای اندازه‌گیری این که یک سازمان به چه اندازه از ERM استفاده می‌کند را تعریف نموده و آن را ERMI نامیدیم که این شاخص برابر با فرمول ذیل می‌باشد:

$$ERMI = \sum_{k=1}^2 Strategy_k + \sum_{k=1}^2 Operation_k + \sum_{k=1}^2 Reporting_k + \sum_{k=1}^2 Compliance_k$$

هدف اصلی ERMI این است که چهار عامل که اهداف ERM هستند را در یک مقیاس نشان دهد. به عبارت دیگر ERMI شاخصی است که چهار عامل اصلی ERM را پوشش می‌دهد. در این مدل ERM را تابعی از ریسک شکست کلی سازمان در نظر گرفته‌ایم و دستیابی به هر یک از این چهار هدف باعث افزایش یا کاهش ریسک شکست کلی سازمان خواهد شد.

همچنین نشان دادیم که برای محاسبه مقدار هر یک از اهداف استراتژیک و عملیاتی از دو فاکتور و برای هر یک از اهداف گزارش‌گری و رعایت قوانین و مقررات از یک فاکتور استفاده می‌شود و سپس ERMI از مجموع این شش فاکتور به دست می‌آید.

نکته بسیار مهم در این قسمت آن است که باید در نظر داشته باشیم که قبل از جمع کردن این شش فاکتور باید آن‌ها را استانداردسازی نماییم تا مقدار و میزان هر یک از فاکتورها قابل جمع و مقایسه در یک مدل باشد. بدین منظور برای استاندارد سازی از فرمول $Z = \frac{X - \mu}{\sigma}$ استفاده می‌کنیم.

۱۰. تجزیه و تحلیل داده‌ها

تمامی داده‌های این تحقیق یا به‌طور مستقیم از منابع سازمان بورس و اوراق بهادار تهران استخراج شده است و یا با استفاده از داده‌های این سازمان توسط محقق به دست آمده است. همچنین به منظور تجزیه و تحلیل و اعمال آزمون‌های آماری نیز از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ استفاده شده است.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده ابتدا آمار توصیفی این تحقیق که به بررسی متغیرهای تحقیق (کل دارایی، فروش و...) می‌پردازد، ارائه شده است. در مرحله بعد به آمار تحلیلی پرداخته می‌شود. در آمار تحلیلی این تحقیق به منظور بررسی روابط بین شاخص‌های مدیریت ریسک جامع بنگاه بر روی عملکرد سازمانی شرکت‌ها، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است.

۱-۱۰- محاسبه میزان مدیریت ریسک‌های استراتژیک

یکی از فاکتورهایی که می‌توان برای محاسبه ریسک‌های استراتژیک به کار برد، نسبت فروش یک شرکت به میانگین صنعت می‌باشد:

$$\text{Strategy}_1 = \frac{\text{Sales}_i - \mu_{\text{sales}}}{\sigma_{\text{sales}}}$$

بدین منظور ابتدا با استفاده از میانگین و انحراف معیار فروش را در کل صنعت محاسبه می‌کنیم. که نتیجه آن برابر با جدول ذیل می‌باشد که میانگین و انحراف معیار صنعت بیمه را نشان می‌دهد:

7930394	میانگین فروش صنعت (μ)
7450357	انحراف معیار فروش صنعت (σ)

حال با توجه به داده‌های مربوط به فروش شرکت‌ها و میانگین و انحراف فروش، اولین فاکتور استراتژی محاسبه شده و برای شرکت‌ها مورد نظر ما به شرح ذیل می‌باشد:

نام شرکت	کل فروش	شاخص اول استراتژی
آسیا	22844454	2/00
البرز	17353847	1/26
پارسیان	14122815	0/83
پاسارگاد	8582000	0/09
تعاون	842535	-0/95
دانا	14807860	0/92
دی	3044014	-0/66
سامان	3594658	-0/58
سرمد	1323257	-0/89
ما	2883100	-0/68
ملت	3265300	-0/63
میهن	2500886	-0/73

دومین فاکتور برای محاسبه ریسک‌های استراتژیک، عبارت از نسبت بتای یک شرکت به بتای کل شرکت‌های حاضر در آن صنعت بود. طبق فرمول ذیل، یک شرکت هرچه بتای خود را کاهش دهد، قدمی در جهت موفقیت استراتژیک برداشته است:

$$\text{Strategy}_2 = \frac{\Delta\beta_i - \mu_{\Delta\beta}}{\sigma_{\Delta\beta}}$$

در این فرمول، $\Delta\beta$ هر شرکت از تفاوت β سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۳ به دست آمده است.

در اینجا نیز ابتدا با استفاده از اطلاعات استخراج شده اختلاف بتای سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ را محاسبه کردیم و سپس انحراف معیار و میانگین دلتا بتاها را به دست آوردیم. در نهایت با استفاده از فرمول ذکر شده، داده‌ها را برای شرکت‌ها مورد بررسی استانداردسازی نمودیم که نتایج آن به شرح ذیل می‌باشد:

نام شرکت	بتای ۹۳	بتای ۹۴	$\Delta\beta$	شاخص دوم استراتژی (دلتا بتای استاندارد شده)
آسیا	1	0/98	0/110	0/527
البرز	1/13	0/99	-0/138	-0/779
پارسیان	1/32	1/06	-0/264	-1/441
پاسارگاد	-0/29	0/01	0/302	1/538
تعاون	0/87	0/72	-0/145	-0/816
دانا	0/49	0/61	0/120	0/579
دی	0/67	0/94	0/270	1/367
سامان	1/01	0/87	-0/138	-0/777
سرمد	-0/22	-0/39	-0/166	-0/925
ما	1/02	1/15	0/130	0/630
ملت	0/98	1/12	0/136	0/663
میهن	0/61	0/51	-0/103	-0/593

۱۰،۲. محاسبه شاخص های عملیات

شاخص اول برای ارزیابی ریسک عملیات به صورت فروش بر کل دارایی ها برای هر یک از شرکت ها تعریف شده است:

$$\text{Operation}_1 = \frac{\text{Sales}}{\text{Total Assets}}$$

برای محاسبه این فاکتور ابتدا با استفاده از داده ها، فروش سالانه شرکت ها را بر کل دارایی آن ها تقسیم می کنیم. سپس با استانداردسازی داده های مربوط به نسبت فروش بر کل دارایی، شاخص اول عملیات به دست می آید که در جدول ذیل به نمایش درآمده است:

نام شرکت	کل فروش	کل دارایی	فروش بر کل دارایی	شاخص اول عملیات (استاندارد نسبت فروش بر کل دارایی)
آسیا	22844454	29162245	0/783	1/289
البرز	17353847	22045646	0/787	1/315
پارسیان	14122815	20835298	0/678	0/586
پاسارگاد	8582000	15962158	0/538	-0/349
تعاون	842535	1778750	0/474	-0/776
دانا	14807860	19934585	0/743	1/019
دی	3044014	4247423	0/717	0/844
سامان	3594658	6555955	0/548	-0/278
سرمد	1323257	2579459	0/513	-0/513
ما	2883100	7711297	0/374	-1/441
ملت	3265300	9954515	0/328	-1/747
میهن	2500886	4414510	0/567	-0/157

نکته قابل ذکر این است که به منظور استانداردسازی نسبت فروش بر کل دارایی ها (یا همان شاخص اول عملیات)، نیاز بود که میانگین و انحراف معیار این نسبت را برای کل صنعت محاسبه نماییم، که اطلاعات آن نیز در جدول ذیل آورده شده است:

0/59	میانگین نسبت فروش بر دارایی (μ)
0/15	انحراف معیار نسبت فروش بر دارایی (σ)

شاخص دوم عملیات که سنجه ای برای ریسک های عملیاتی می باشد، نسبت فروش بر تعداد کارکنان است که فرمول آن را به شکل ذیل تعریف نمودیم:

$$\text{Operation}_2 = \frac{\text{Sales}}{\text{Number of Employees}}$$

بنابراین با استفاده از داده های استخراج شده، ابتدا نسبت فروش بر تعداد کارکنان را برای هر شرکت محاسبه می کنیم و پس از آن با استاندارد سازی نسبت بدست آمده، شاخص دوم عملیات را بدست می آوریم.

نام شرکت	کل فروش	تعداد کارکنان	نسبت فروش بر کارکنان	شاخص دوم عملیات (استاندارد نسبت فروش بر کارکنان)
آسیا	22844454	2392	9550/36	0/04
البرز	17353847	1325	13097/24	1/11
پارسیان	14122815	846	16693/63	2/19
پاسارگاد	8582000	840	10216/67	0/24
تعاون	842535	194	4342/96	-1/54
دانا	14807860	1622	9129/38	-0/09
دی	3044014	469	6490/43	-0/89
سامان	3594658	483	7442/36	-0/60
سرمد	1323257	193	6856/25	-0/78
ما	2883100	386	7469/17	-0/59
ملت	3265300	291	11220/96	0/54
میهن	2500886	235	10642/07	0/37

لازم به ذکر است که میانگین و انحراف معیار نسبت فروش بر تعداد کارکنان مطابق با جدول ذیل می باشد:

9429/29	میانگین نسبت فروش بر کارکنان (μ)
3310/43	انحراف معیار نسبت فروش بر کارکنان (σ)

۳-۱۰- محاسبه شاخص گزارشگری

از آنجاکه شاخص گزارشگری را بر اساس ترکیبی از سه متغیر: ضعف‌های با اهمیت کنترل‌های داخلی، گزارش مشروط حسابرسی و ارائه مجدد صورت‌های مالی در نظر گرفتیم، در اینجا تنها لازم است که مقادیر به دست آمده بر اساس نظریه حسابرس را تنها به صورت استاندارد شده محاسبه کنیم تا شاخص گزارشگری به دست آمده و بتوانیم از اطلاعات آن برای محاسبه ERM استفاده نماییم.

$$\text{Reporting} = (\text{Material Weakness}) + (\text{Auditor Opinion}) + (\text{Restatement})$$

نام شرکت	نظریه حسابرس	شاخص گزارشگری (استاندارد سازی نظریه حسابرس)
آسیا	-3	-1/16
البرز	-3	-1/16
پارسیان	-1	1/37
پاسارگاد	-2	0/10
تعاون	-2	0/10
دانا	-3	-1/16
دی	-1	1/37
سامان	-2	0/10
سرمد	-1	1/37
ما	-2	0/10
ملت	-3	-1/16
میهن	-2	0/10

اطلاعات مربوط به میانگین و انحراف معیار نظریه حسابرس برای کل شرکت‌های مورد بررسی در جدول ذیل نشان داده شده است:

میانگین مقادیر نظریه حسابرس (μ)	-2/08
انحراف معیار مقادیر نظریه حسابرس (σ)	0/79

۱۰،۴. محاسبه شاخص قوانین و مقررات

ما در این تحقیق به پیروی از مدل گوردون و همکاران (۲۰۰۹)، تعداد موارد عدم رعایت قوانین و مقررات که حسابرس و بازرس قانونی اقدام به گزارش آن در گزارش حسابرسی خود نموده است را به عنوان شاخص ارزیابی پایبندی شرکت به قوانین و مقررات در نظر گرفته‌ایم. حال با استانداردسازی تعداد موارد محاسبه شده برای شرکت‌ها شاخص رعایت قوانین و مقررات را برای هر شرکت محاسبه می‌کنیم.

نام شرکت	رعایت قوانین و مقررات	شاخص رعایت قوانین و مقررات
آسیا	-5	-0/93
البرز	-1	-0/28
پارسیان	9	1/34
پاسارگاد	-1	-0/28
تعاون	0	-0/12
دانا	-5	-0/93
دی	6	0/85
سامان	-2	-0/45
سرمد	15	2/31
ما	-1	-0/28
ملت	-5	-0/93
میهن	-1	-0/28

به منظور استاندارد سازی شاخص رعایت قوانین و مقررات، از میانگین و انحراف معیار این میزان برای کل شرکت‌ها استفاده شده است که اطلاعات آن در جدول ذیل مشاهده می‌شود:

0/75	میانگین رعایت قوانین و مقررات (μ)
6/17	انحراف معیار رعایت قوانین و مقررات (σ)

۱۰,۵. محاسبه شاخص ERM

پس از بررسی و محاسبه شش زیر شاخص یا فاکتوری که برای محاسبه ERM لازم بود، حال می‌توان این شاخص را از مجموع شش فاکتور محاسبه شده به دست آورد. لازم به ذکر است که استاندارد سازی همه شش زیر شاخص ERM، به ما کمک می‌کند که همه این موارد با یکدیگر قابل جمع باشند و ما در محاسبه ERM با اشکالی مواجه نباشیم.

ERM	Reporting	Compliance	Operation	Strategy	نام شرکت
1/76	-1/16	-0/93	1/33	2/53	آسیا
1/46	-1/16	-0/28	2/42	0/49	البرز
4/87	1/37	1/34	2/78	-0/61	پارسیان
1/33	0/10	-0/28	-0/11	1/63	پاسارگاد
-4/10	0/10	-0/12	-2/31	-1/77	تعاون
0/33	-1/16	-0/93	0/93	1/50	دانا
2/89	1/37	0/85	-0/04	0/71	دی
-2/58	0/10	-0/45	-0/88	-1/36	سامان
0/57	1/37	2/31	-1/29	-1/81	سرمد
-2/26	0/10	-0/28	-2/03	-0/05	ما
-3/26	-1/16	-0/93	-1/21	0/04	ملت
-1/29	0/10	-0/28	0/21	-1/32	میهن

نکته‌ای که در این قسمت باید به آن توجه داشته باشیم، این است شاخص‌های استراتژیک و عملیات ذکر شده در این جدول (به ازای هر کدام از شرکت‌ها) از مجموع دو فاکتور مربوط به هر شاخص به دست آمده است. برای مثال شاخص استراتژیک برای شرکت بیمه آسیا که در این جدول ذکر شده است، از مجموع شاخص اول و دوم استراتژیک این شرکت به دست آمده است.

۱۰-۶- محاسبه بازده حقوق صاحبان سهام (ROE)

در این قسمت به محاسبه بازده حقوق صاحبان سهام برای شرکت‌های بیمه‌ای حاضر در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازیم، تا بتوانیم رابطه بین ERM و ROE را به دست بیاوریم.

$$ROE = \frac{\text{سود خالص}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$$

همان‌طور که در فرمول بالا نیز قابل مشاهده است، بازده حقوق صاحبان سهام برابر است با نسبت سود خالص بر حقوق صاحبان سهام که نشان دهنده میزان سودی است که یک شرکت بوسیله ازای هر سهم به سهامدارانش ارائه می‌کند.

در جدول ذیل اطلاعات ROE شرکت‌های مورد نظر این تحقیق را ارائه نموده‌ایم:

نام شرکت	سود خالص (پس از کسر مالیات)	حقوق صاحبان سهام	نرخ ROE
آسیا	260998	2549351	0/10
البرز	529982	5002049	0/11
پارسیان	945967	3996052	0/24
پاسارگاد	600110	2008841	0/30
تعاون	92678	543300	0/17
دانا	-7746	1251708	-0/01
دی	393922	718078	0/55
سامان	277970	1013319	0/27
سرمد	189651	1211931	0/16
ما	317141	1451992	0/22
ملت	426267	3678283	0/12
میهن	55030	945939	0/06

۱۱. آمار استنباطی

هدف اصلی این تحقیق بررسی ارتباط بین مدیریت جامع ریسک بنگاه بر عملکرد شرکت‌های بیمه‌ای بوده است. در قسمت‌های قبل به منظور کمی‌سازی مفهوم مدیریت ریسک بنگاه، اقدام به ساخت و محاسبه شاخص ERM برای شرکت‌های مورد نظر نمودیم. همچنین شاخص نشان دهنده عملکرد شرکت‌های بیمه‌ای را نرخ بازده حقوق صاحبان سهام یا ROE انتخاب کردیم. حال باید به بررسی ارتباط این دو متغیر بپردازیم تا رابطه بین مدیریت ریسک بنگاه و عملکرد شرکت‌های بیمه به درستی مشخص گردد.

حال در ادامه با توجه به سطح فاصله‌ای بودن داده‌های این تحقیق، به منظور بررسی روابط میان هر یک از شاخص‌های مدیریت ریسک جامع بنگاه با ROE از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده می‌شود. آزمون همبستگی پیرسون این امکان را فراهم می‌کند که با لحاظ سطح معناداری ($\alpha = 0,05$) بتوان معنی‌دار بودن روابط بین متغیرها را بررسی نمود.

مهمترین ابزار برای انجام آنچه که بیان شد، نرم افزار SPSS می باشد. این نرم افزار پس از محاسبه ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرها، سطح معنی داری آن را ارائه می کند، لذا در نتایج به دست آمده از این نرم افزار هرگاه سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ باشد، این نتیجه حاصل می شود که بین اهداف مدیریت ریسک بنگاه و عملکرد سازمان رابطه معناداری وجود دارد. اما چنانچه سطح معنی داری بزرگتر از ۰,۰۵ باشد، فرض صفر که نشان دهنده عدم ارتباط بین متغیرهای مورد نظر می باشد، پذیرفته خواهد شد و عدم ارتباط بین متغیرهای مورد نظر را نشان می دهد.

حال در ادامه به بررسی ارتباط هر یک از زیرشاخص های ERMI با ROE می پردازیم تا بتوانیم رابطه بین مدیریت ریسک بنگاه و عملکرد شرکت ها را بررسی نماییم. بدین منظور ابتدا فرضیه های فرعی یعنی، ارتباط شاخص ریسک های استراتژیک، عملیاتی، گزارشگری و رعایت قوانین و مقررات با بازده حقوق صاحبان سهام را آزمون می کنیم و در انتها به بررسی فرضیه اصلی تحقیق، یعنی آزمون رابطه ERMI و ROE خواهیم پرداخت.

۱-۱۱- بررسی یافته های پژوهش با توجه به آزمون همبستگی پیرسون

نتایج آزمون فروض ذکر شده در جدول ذیل به طور خلاصه بیان شده است:

فرضیه	شاخص مدیریت ریسک بنگاه	شاخص عملکرد سازمانی	نتیجه
اول	مدیریت ریسک های استراتژیک	ROE	ارتباط معناداری وجود ندارد
دوم	مدیریت ریسک های عملیاتی	ROE	ارتباط معناداری وجود ندارد
سوم	مدیریت ریسک گزارشگری	ROE	ارتباط معناداری وجود دارد
چهارم	مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین	ROE	ارتباط معناداری وجود ندارد
اصلی	شاخص مدیریت ریسک بنگاه (ERMI)	ROE	ارتباط معناداری وجود ندارد

۱۲. بررسی نتایج حاصل از مدل ارائه شده

فرضیه فرعی شماره ۱:

نتایج حاصل از آزمون فرضیه فرعی شماره یک نشان داد که رابطه معناداری بین مدیریت ریسک های استراتژیک و نرخ بازده سهام (ROE) وجود ندارد. بنابراین اگر ROE را به عنوان شاخص عملکرد بنگاه در نظر بگیریم، بین مدیریت ریسک های استراتژیک و عملکرد شرکت ارتباط معناداری وجود ندارد. بنابراین مدیریت ریسک های استراتژیک نمی تواند بر عملکرد شرکت ها تأثیرگذار باشد.

فرضیه فرعی شماره ۲:

نتایج به دست آمده از فرضیه فرعی شماره دو، حاکی از آن است که در شرکت های بیمه مورد بررسی، ارتباط معناداری بین مدیریت ریسک های عملیاتی و شاخص عملکرد شرکت ها وجود ندارد. بنابراین براساس مدل این تحقیق، نمی توانیم وجود ارتباط معنادار بین مدیریت ریسک های عملیاتی و عملکرد شرکت های مورد بررسی را تأیید نماییم.

فرضیه فرعی شماره ۳:

نتایج به دست آمده در این تحقیق نشان داد که مدیریت ریسک‌های گزارشگری مالی و حسابداری، رابطه معناداری با شاخص‌های ROE دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که مدیریت ریسک‌های گزارشگری تأثیر و ارتباط معناداری بر عملکرد شرکت‌های مورد بررسی می‌گذارد.

فرضیه فرعی شماره ۴:

نتایج به دست آمده از آزمون این فرضیه نشان داد که رابطه‌ای معنادار بین مدیریت ریسک‌های عدم رعایت قوانین و مقررات و نرخ بازده سهام وجود ندارد. از این رو می‌توان بیان کرد که مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات بر عملکرد شرکت‌های بیمه مورد بررسی تأثیرگذار نمی‌باشد.

فرضیه اصلی تحقیق:

در تبعیت از مدل مورد استفاده در این تحقیق، فرضیه اصلی تحقیق را نیز با شاخص عملکردی بنگاه، یعنی ROE بررسی کردیم. نتایج به دست آمده از این تحقیق که برای شرکت‌های بیمه‌ای حاضر در بورس انجام گرفته است، نشان می‌دهد که ارتباط معناداری بین شاخص مدیریت ریسک بنگاه (ERMI) و ROE را به عنوان شاخص عملکردی شرکت که وارد آزمون فرض کردیم، ارتباط معناداری بین شاخص مدیریت ریسک بنگاه (ERMI) و عملکرد شرکت وجود ندارد. زیرا که آزمون فرضیه ERMI و ROE حاکی از عدم وجود ارتباط معناداری بین این دو متغیر بوده است.

۱۳. پیشنهادات بر مبنای یافته‌های تحقیق

از آنجاکه این قسمت بر مبنای مدل تحقیق می‌باشد، پیشنهادات تحقیق را به تفکیک حوزه‌های مورد بررسی در مقوله مدیریت جامع ریسک بنگاه که عبارت از: مدیریت ریسک‌های استراتژیک، مدیریت ریسک‌های عملیاتی، مدیریت ریسک‌های گزارشگری و مدیریت ریسک‌های عدم رعایت قوانین و مقررات می‌باشد، ارائه می‌نماییم.

مدیریت ریسک‌های استراتژیک

مدیریت ریسک‌های استراتژیک از دو جزء مدیریت ریسک‌های استراتژیک سازمانی و مدیریت ریسک‌های سیستماتیک بازار تشکیل شده است.

همان‌گونه که پورتر (۲۰۰۸) بیان می‌کند، استراتژی به روشی که یک سازمان جایگاه خود را نسبت به دیگران تعریف می‌کند، اشاره دارد. بدیهی است که یک سازمان هنگام اجرای استراتژی خود سعی می‌کند مزیت‌های رقابتی اش را نسبت به رقبای افزایش دهد، که این مزیت رقابتی باید ریسک کلی سازمان را کاهش دهد و باعث افزایش عملکرد و ارزش سازمان گردد.

همه شرکت‌های حاضر در یکی صنعت معمولاً برای افزایش سهم خود از بازار رقابت می‌کنند. از این رو سهم بیشتر از بازار که به معنای فروش بیشتر یک سازمان نسبت به رقبایش می‌باشد، به معنای عملکرد استراتژیک بهتر آن شرکت نسبت به رقبایش تلقی می‌گردد. به همین دلیل است که در مطالعات (گوردون و همکاران ۲۰۰۹) و (پورتر ۲۰۰۸) و همچنین در این تحقیق یکی از دو عامل استراتژی را نسبت فروش شرکت به میانگین صنعت در نظر گرفتیم.

با توجه به نتایج به دست آمده پیشنهاد می شود که از استراتژی های مناسبی که موجب افزایش سهم بازار و فروش شرکت می شود استفاده نمایند تا موجب کاهش ریسک کلی شکست سازمان و همچنین موجب افزایش عملکرد و ارزش شرکت شود.

مدیریت ریسک های گزارشگری

بهترین واژه برای بحث درباره مفهوم گزارشگری، قابلیت اتکا به گزارشگری می باشد (گوردون و همکاران ۲۰۰۹). منطق پشت این قضیه این است که مدیریت سودهای غیرقانونی، ارائه مجدد صورت های مالی و تقلب های مالی شواهدی برای کیفیت گزارشگری مطلوب می باشد (کوهن ۲۰۰۴).

گزارشگری نامطلوب مالی ریسک کلی شکست سازمان را افزایش داده و موجب کاهش عملکرد و ارزش شرکت می شود. با توجه به یافته های این تحقیق، شرکت ها برای اینک ریسک گزارشگری نامطلوب مالی را کاهش دهند و به تبع آن ریسک کلی شکست سازمان را پایین بیاورند، می توانند پیشنهادات ذیل را برای کنترل های داخلی و گزارشگری خود در نظر بگیرند:

- اصلاح حساب های سنواتی شرکت ها
- اصلاح حساب های دارای مغایرت
- اصلاح حساب های مابین گروه ها در شرکت
- اصلاح سیستم های کنترل داخلی
- یکسان سازی حسابداری و کدینگ مالی و سیستم های مکانیزه

همچنین این شرکت ها می توانند با رعایت استانداردهای گزارشگری ذیل، ریسک های گزارشگری را در شرکت های خود مدیریت نمایند:

- گزارش مکتوب: گزارش حسابرسی باید به طور مکتوب تهیه و نتایج هر رسیدگی به آن منتقل شود.
- ارائه به موقع گزارش: گزارشات باید به طور منظم منتشر گردد، تا اطلاعات لازم برای استفاده به موقع در اختیار مدیران شرکت و اشخاص ثالث ذینفع قرار گیرد.
- توزیع گزارش: گزارش کتبی حسابرسی باید توسط موسسه حسابرسی به مقامات شرکت و مراجع ذیصلاح سازمان هایی که خواهان انجام حسابرسی بوده اند تسلیم شود.
- محتوای گزارش باید شامل اهداف، حوزه عمل و متدولوژی حسابرسی باشد.

۲-۵-۵. پیشنهاداتی برای تحقیقات آتی

- بررسی تطبیقی وضعیت مدیریت ریسک بنگاه در سازمان های دولتی و خصوصی
- بررسی سایر مدل ها و شیوه های کمی و کیفی میزان استفاده سازمان ها از فنون مدیریت ریسک بنگاه
- بررسی تأثیر استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه بر تدوین استراتژی های سازمانی
- بررسی ارتباط استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه با سایر شاخص های عملکردی شرکت ها
- بررسی رابطه میزان استفاده از مدیریت ریسک بنگاه و عملکرد شرکت ها در سایر صنایع
- بررسی زیرساخت ها و عوامل پیش نیاز برای پیاده سازی صحیح و کامل مدیریت ریسک بنگاه

منابع

- ۱- اکبریان، رضا و دیانتی، محمدحسین (۱۳۸۵)، «مدیریت ریسک در بانکداری بدون ربا»، اقتصاد اسلامی، شماره ۲۵.
- ۲- ایزدپناهی، ساره (۱۳۸۸). "رابطه فنون مدیریت ریسک بنگاه در حوزه ریسک‌های مالی و عملیاتی با خلق ارزش در شرکت‌های بیمه ایرانی". پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- ۳- بابایی، محمد علی و زنجانی، حمیدرضا (۱۳۸۵). "مدیریت ریسک، رویکردی نوین برای ارتقای اثربخشی سازمان‌ها". ماهنامه تدبیر، سال هجدهم شماره ۱۷۰
- ۴- حسینی، محمدحسین و مطهری، سیدمهدی (۱۳۹۳). "بررسی رابطه استفاده از فنون مدیریت ریسک بنگاه‌های فعال در صنایع غذایی با نرخ بازده حقوق صاحبان سهام". فصلنامه پژوهش حسابداری، سال دوم، شماره ۶
- ۵- خوشخو، امید و امینیان، ابوالفضل و محسنی، ابراهیم و آقاجانپور، اصغر (۱۳۹۱). "مدیریت ریسک بنگاه ERM راهی برای حل بحران‌های مالی". همایش منطقه‌ای نقش مدیریت و حسابداری در تعالی سازمانها و حل بحران‌های مالی.
- ۶- راعی، رضا و سعیدی، علی (۱۳۸۵). "مبانی مهندسی مالی و مدیریت ریسک". تهران، انتشارات سمت
- ۷- فرهی، هادی (۱۳۸۹). "رابطه استفاده از مدیریت ریسک بنگاه با نرخ بازده حقوق صاحبان سهام". پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی
- ۸- مهدوری، رضا و عابد، مجتبی (۱۳۹۴). "بررسی اثر ریسک‌گریزی بر بازخرید بیمه‌نامه‌های عمر، مطالعه موردی (بیمه عمر ایران)". فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه بیمه، شماره ۳، صص ۶۱-۷۵.
- ۹- ویلیامز، چستر و هاینز، ریچارد (۱۳۸۲). "مدیریت ریسک"، ترجمه: گودرزی و ونوس. تهران، انتشارات نگاه دانش
- 10- Acharyya, M. (2007). "Proposing a conceptual framework to measure the performance of enterprise risk management from an empirical study of four major European insurance". 34th Seminar of the European Group of Risk and Insurance Economists Cologne.
- 11- Acharyya, M & Johnson, J (2006). "Investigating the development of enterprise risk management in the insurance industry". The Geneva Papers on Risk and Insurance: Issues and Practice, pp. 55-80.
- 12- Banker, Rick and Sirohi, Niren (2005). Finding The Best Marketing Mix, Journal Of Business Strategy, Vol. 26, pp: 10 – 11.
- 13- Calandro, J (2006). "An enterprise approach to insurance Risk Management". IBM Global Business Services White Paper
- 14- Casualty Actuarial Society Committee (2003). Overview of Enterprise Risk Management
- 15- Choicken, John (1994). "Managing Risks and Decisions in Major Projects". England, Publication: Chapman & Hall.
- 16- Cohen, J, & Krishnamoorthy, G. & Wright, A. (2004). The corporate governance mosaic and financial reporting quality. Journal of Accounting Literature, 87-152.
- 17- COSO (2004). "Enterprise Risk Management Integrated Framework". Durham: committee of sponsoring organization of treadway.
- 18- Funston, R (2003). "Creating a risk-intelligent organization". The Internal Auditor, vol 60, pp:59-63
- 19- Gordon, L.A & Loeb, M.P & Tseng, C.Y (2009). "Enterprise risk management and firm performance: A contingency perspective". Journal of Accounting and Public Policy, vol 28, pp:301-327.
- 20- Haimes, Y. Y. (2009). "Risk modelling, assessment, and management". (3rd ed.) Publication of John Wiley & Sons Inc, ISBN 978-0-470-28237-3.

- 21- Hakim, S & Neaime, S (2005). " Profitability and Risk Management in Banking: A Comparative Analysis of Egypt and Lebanon". Money and Finance in the Middle East, vol 6
- 22- Harrington, S., Niehaus, G.R (2004). " Risk Management and Insurance". USA, Publication: Irwin/McGraw-Hill.
- 23- Hollnagel, E., Woods, D. D. & Leveson, N. C. (2006). Resilience engineering: Concepts and precepts. Aldershot, UK: Ashgate.
- 24- Hoj, N.P. (2002). " Risk analyses of transportation on road and railway from a European Perspective". Safety science, vol 40, pp: 337-357
- 25- Hoyt, Robert & Liebenberg, Andre (2011). " The Value of Enterprise Risk Management". The Journal of Risk and Insurance, vol 78, pp:795-822.
- 26- International Actuarial Association (IAA) (2004). " Annual Report". View at <http://www.actuaries.org>.
- 27- Jabbour, Mirna & Abdel-Kader, M (2014). " Changes in capital allocation practices – ERM and organisational change". Accounting Forum, vol 39, pp:295-311
- 28- Kiymaz, H (2006). The impact of announced motives, financial distress, and industry affiliation on shareholders' wealth: evidence from large sell-offs. Business and economics, 69-89.
- 29- Mango, D & Venter, G (2007). "An introduction to Insurer Operational Risk". Risk Management of an Insurance Enterprise, pp:142-172
- 30- Marhavilas, P.K., Koulouriotis, D. Gemeni, V. (2011). "Risk Analysis and Assessment Methodologies in the Work Sites: On a Review, Classification and Comparative Study of the Scientific Literature of the Period 2000-2009". Journal of Loss Prevention in the Process Industries vol 24, pp:477-523
- 31- Meulbroek, Lisa (2002). " Integrated Risk Management for the Firm: A Senior Manager's Guide". Journal of Applied Corporate Finance, vol 14, pp:56-70
- 32- Miccolis, J. & Shah, S. (2001). " Enterprise Risk Management – An Analytic Approach". Tillinghast Towers Perrin Monograph
- 33- Moller, Robert R. (2007). COSO ENRWPRISE RISK MANAGEMENT. Kohn Wilet & Sons, INC.
- 34- Porter, Michael E (2008). "The Five Competitive Forces That Shape Strategy." Special Issue on HBS Centennial. Harvard Business Review 86, pp: 78–93.
- 35- Price Water House Coopers (2016). "Enterprise Wide Risk Management for Insurance Industry Global Study. View at: WWW.PWC.COM
- 36- Reniers, Genserik (2009). " An optimizing hazard/risk analysis review planning (HARP) framework for complex chemical plants". Journal of Loss Prevention in the Process Industries, vol 22, pp: 133-130
- 37- Sensarma, Rudra & Jayadev, M (2009) "Are bank stocks sensitive to risk management?".The Journal of Risk Finance, Vol. 10, pp.7-22
- 38- Soltanizadeh, S & AbdulRasid, S & Golshan, N & Quoquab, F & Basiruddin, R (2014). " Enterprise Risk Management Practices among Malaysian Firms". Procedia - Social and Behavioral Sciences, vol 164, pp:332-337
- 39- Tariq, Javed & Yar Khan, Muhammad (2011). "Impact of Size and Risk Management on Economic Performance of Multinational Corporations". International Journal of Business and Social Science Vol. 2 No. 2.
- 40- Wang, H.Z. & Joulain, P (2007). " Numerical simulation of wind-aided flame propagation over horizontal surface of liquid fuel in a model tunnel". Journal of Loss Prevention in the Process Industries, vol 20, pp: 541-550
- 41- Zuckerman, Michael (1998). "Moving Toward a Holistic Approach to Risk Management Education- Teaching Business Security Management". Security Journal, vol 11, pp:81-89.